

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně

223101010

Inventář

Archivní pomůcka č. 565

NAD č. 2037

Značka fondu: NF MAV Pivoň

Národní fronta - místní akční výbor Pivoň

1948-1952

Zpracoval: Žáčková Monika

Horšovský Týn 2020

Obsah

I. Dějiny původce archivního souboru	3
Národní fronta Místní akční výbor Pivoň (Pivoň, Mnichov, Domažlice, Česko), 1948-1954	3
II. Dějiny archivního souboru	7
III. Archivní charakteristika archivního souboru	7
IV. Tematický popis archivního souboru	8
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky	8
Příloha: Seznam použitých zkratk	9
Jednotky popisu	10
Úřední agenda MAV NF	10

I. Dějiny původce archivního souboru

Národní fronta Místní akční výbor Pivoň (Pivoň, Mnichov, Domažlice, Česko), 1948-1954

Preferovaná forma jména: Národní fronta Místní akční výbor Pivoň (Pivoň, Mnichov, Domažlice, Česko), 1948-1954

Typ preferované formy jména: jméno úřední

Datace použití jména od-do: 1948 - 1954

Variantská forma jména: NF MAV Pivoň

Datum vzniku: 1948

Datum zániku: 1954

Nástupce: Národní fronta Místní výbor Pivoň (Pivoň, Mnichov, Domažlice, Česko)

Sídlo

Sídlo: Pivoň (Mnichov, Domažlice, Česko)

Charakteristika:

místní orgán sdružení politických stran a společenských organizací

Dějiny původce:

Národní fronta, ustavená již na jaře 1945 na podkladě Košického vládního programu, se stala trvalou politickou základnou veřejného života. Pevnou organizační strukturu však dostala až po únoru 1948, kdy byly vytvářeny akční výbory Národní fronty všech stupňů.

Místní akční výbory Národní fronty (MAV NF) se ustavovaly ze zástupců všech složek Národní fronty, tedy politických stran, celonárodních organizací a případně dalších složek, které v obci vyvíjely činnost, na základě delegačního principu. Počet členů MAV NF nebyl přesně stanoven, zprvu však neměl být větší než dvanáct. Určoval se podle počtu organizací a složek v obci a podle velikosti obce. Vedoucí postavení v MAV NF měla Komunistická strana Československa (KSČ).

Ustavující schůze MAV NF v Pivoni se konala 25. února 1948. Původní složení MAV NF v Pivoni Okresní akční výbor Národní fronty (OAV NF) Horšovský Týn zamítl. Na schůzi předsednictva OAV NF konané 4. března 1948 jmenoval OAV NF členy MAV NF dle svého rozhodnutí. Předsedou se stal Josef Pivoňka, místopředsedou Jan Šebek, jednatelem Vladimír Velich a členem Václav Šindelář. V červenci 1948 OAV NF odvolal na návrh místní organizace KSČ v Pivoni předsedu Josefa Pivoňku a jmenoval jím Václava Šindeláře.

Prvořadým úkolem MAV NF bylo provádět tzv. „očistu politického a veřejného života“ od „reakčních žvlů“ a „nespolehlivých“ funkcionářů a očistit společnost od všech odpůrců KSČ. Nedostatečnou pravomoc k této činnosti akčních výborů Národní fronty legalizoval, v podstatě se zpětnou platností, zákon č. 213/1948 Sb., o úpravě některých poměrů na ochranu veřejných zájmů. Činnost MAV NF v Pivoni probíhala převážně za spolupráce místního národního výboru (MNV), místní organizace KSČ a Jednotného svazu českých zemědělců. Jiné organizace či spolky v té době v Pivoni, Vranově a dnes již zaniklých lokalitách Sklářích a Valtířově (které MAV NF Pivoň sdružoval) nebyly vzhledem k neúplnému osídlení této části pohraničí založeny. „Očista“ zasáhla samotný MAV NF, kdy byl odvolán stávající předseda MAV NF Josef Pivoňka (viz výše). Z popudu MAV NF došlo k vysídlení dvou rodin ze zemědělských usedlostí ve Vranově (z č. p. 5 a č. p. 18) do vnitrozemí. Mimo to MAV NF poskytoval oznámení o národní a politické spolehlivosti, dohlížel na veškerý politický, veřejný a kulturní život v obci a řídil ho v duchu politiky Národní fronty. Zabýval se přípravou a organizací voleb do zákonodárných i zastupitelských sborů, pořádáním celonárodních oslav v obci a kontrolou výrobních zemědělských plánů a kontingentních dodávek.

Pro usnadnění plnění úkolů Národní fronty byl okres Horšovský Týn rozdělen nejprve do osmi okrsků (Bělá nad Radbuzou, Blížejov, Bukovec, Horšovský Týn, Hostouň, Meclov, Mířkov, Poběžovice). Každý okrsek měl svého instruktora, který zabezpečoval styk MAV NF s OAV NF. Instruktor měl dojíždět na schůze MAV NF, působit jako poradce a dohlížet na jeho činnost. Mimo to se nepravdělně konala zasedání OAV NF rozšířená o předsedy MAV NF. MAV NF Pivoň spadl do okrsku Poběžovice. Obec Pivoň i Vranov osídlili převážně volyňští Češi či slovenští Romové, českých osídlenců nebylo mnoho. Z toho důvodu, podle dochovaného usnesení z aktivy předsedů MAV NF, aktivně pracovali v roce 1949 v MAV Pivoň jen dva členové. Hlavním úkolem bylo zabezpečení vytyčených úkolů v zemědělství, především plnění dodávek, a zajištění sběru odpadových surovin.

V roce 1951 došlo k reorganizaci MAV NF, z původních členů výborů zůstal členem MAV NF jen Vladimír Velich. MAV NF řídilo šest členů, předsedou se stal do srpna 1952 Michal Kluka.

Akční výbory Národní fronty ukončily svoji činnost během roku 1954 v souvislosti s dokončením „očisty“ a s tehdy připravovanými volbami do národních výborů. Jejich organizační strukturu založenou na územním principu převzaly výbory Národní fronty různých stupňů. Víceméně se jednalo pouze o formální změnu, z názvů akčních výborů Národní fronty vymizelo označení „akční“. Činnost místního výboru Národní fronty (MV NF)

se omezila na řízení a kontrolu nad státně politickými akcemi, kulturními akcemi, osvětovou činností a činností jednotlivých společenských organizací. V té době ve většině obcí okresu činnost MV NF postupně slábala, až ustala. Jak tomu bylo v Pivoni, se prozatím nepodařilo dohledat, pravděpodobně tam MV NF nefungoval.

Funkce původce:

Provádění očisty společnosti od odpůrců KSČ a očisty "politického a veřejného života" od "reakčních živlů a nespolehlivých funkcionářů";
dohled nad nekomunistickými politickými stranami;
koordinace a řízení práce společenských organizací zapojených v Národní frontě;
koordinace a řízení průběhu státně politických akcí;
organizace voleb;
kádrová práce;
kontrola činnosti veřejných orgánů;
dohled nad hospodářskými, kulturními, církevními, školskými a sociálními záležitostmi včetně zemědělství.

Normy konstitutivní:

Zákon č. 75/1948 Sb., o volbách do Národního shromáždění.

Zákon č. 213/1948 Sb., o úpravě některých poměrů na ochranu veřejných zájmů.

Vnitřní struktury:

Orgány Národní fronty na všech stupních nebyly voleny, ale jmenovány vedením masových organizací a politických stran. Funkce v MAV NF byly označovány jako „čestné“, zpravidla byl jmenován předseda, místopředseda a jednatel MAV NF. Předseda měl za úkol svolávat schůze MAV NF, řídit práci MAV NF, udržovat styk s OAV NF na různých aktivech a konferencích, místopředseda měl zastupovat předsedu v jeho nepřítomnosti a starat se o plnění plánu práce obce. Jednatel vedl kartotéku MAV NF, vyřizoval administrativu MAV NF, spolu s předsedou podepisoval odeslanou poštu, dohlížel na činnost masových organizací v obci, pořizoval zápisy ze schůzí MAV NF a zasílal je v opise na OAV NF. Jako pomocné orgány si MAV NF ustavoval (stálé či dočasné) komise. Schůze MAV NF se konaly obvykle jednou za měsíc.

Zdroje informací:

Prameny:

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn, kar 1, inv. č. 3.

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn, kar 9, inv. č. 37-38.

GARKISCH, Miloš – TOPINKA, Jiří. Národní fronta – okresní výbor Beroun 1948–1990 : inventář [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka č. 83]. Státní okresní archiv Beroun, 2010 [online], [cit. 2017-01-12]. Dostupné z <<http://soapraha.bach.cz/mrimage/soapraha/proxy/cz/archives/soap/CZ-221202010/inventare/dao/documents/OVNFBeroun.pdf>>.

PEŠŤÁK, Michael. Národní fronta – krajský výbor Plzeň (1939) 1948–1990 : inventář [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka č. 610]. Státní oblastní archiv v Plzni, 2007.

Literatura:

BĚLINA, Pavel a kol. Kronika Českých zemí. Praha : Fortuna Print, 1999.

ČAPKA, František. Dějiny zemí Koruny české v datech. Praha : Libri, 1999.

K práci místních a městských výborů Národní fronty : metodická pomůcka. Praha : Ústřední výbor Národní fronty ČSSR, 1987.

KAPLAN, Karel. Národní fronta 1948–1960. Praha : Academia, 2012.

MATOUŠEK, Stanislav – TRÁVNÍČEK, Tomáš. Národní fronta ČSSR v období budování socialistické společnosti. Praha : Svoboda, 1989.

MLÝNSKÝ, Jaroslav. Únor 1948 a akční výbory Národní fronty. Praha : Academia, 1978.

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny jednotky popisu:

O uložení dokumentů MAV NF Pivoň či jejich případných ztrátách nejsou k dispozici žádné informace. Z dochovaných archiválií je pouze zřejmé, že původce přiděloval dokumentům čísla jednacích (složená z pořadového čísla přijetí či odeslání dokumentu lomené rokem) a vedl podací protokol. Podací protokol z let 1948–1951 zaznamenává pořadové číslo dokumentu, kdy a od koho dokument došel, obsah podání a datum a způsob vyřízení.

Ukládání vyřízených písemností orgánů Národní fronty se řídilo „Dohodou mezi Ústředním výborem Národní fronty České socialistické republiky a Ministerstvem vnitra České socialistické republiky (archivní správou)“ z roku 1978 a „Skartačním plánem pro uschovávání a vyřazování písemností orgánů Národní fronty“.

Přímý zdroj akvizice:

Archivní fond Národní fronta – místní akční výbor Pivoň vznikl v roce 2019 při pořádání archivního fondu Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn (NAD č. 570), kdy zpracovatelka přesunula do nově vzniklého archivního fondu Národní fronta – místní akční výbor Pivoň karton spisů z let 1948–1952 a podací protokol z let 1948–1951 (č. j. SOAP/010-0382/2019). Jednalo se o materiál, který pocházel z přímé činnosti MAV NF Pivoň.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Způsob uspořádání:

Archivní fond Národní fronta – místní akční výbor Pivoň obsahuje archiválie z let 1948–1952 vzniklé z činnosti MAV NF Pivoň.

Jednotku popisu tvoří série nazvaná úřední agenda MAV NF, která obsahuje archiválie uspořádané obvyklým způsobem podle evidenčních jednotek. Rozlišení typu archiválie odpovídá také příslušná evidenční jednotka (podací protokol, karton). Pořadí jednotlivých složek v rámci kartonu značí číslo uvedené za lomítkem ukládací jednotky karton (kar).

Vzhledem k tomu, že dochované spisy nejsou označeny žádnými ukládacími znaky, zpracovatelka se rozhodla je zpracovat podle uměle vytvořeného pořádacího schématu. Schéma pro jejich uspořádání vzniklo na základě prostudování a rozboru písemností archivního fondu s přihlédnutím k uměle vytvořenému schématu sestavenému pro uspořádání archiválií archivního fondu Národní fronta – okresní výbor Domažlice. Spisy jsou rozčleněny do čtyř skupin (organizační záležitosti; činnost MAV NF; státně politické akce; kádrová práce).

Z hlediska úplnosti stavu zachování je tento archivní fond označen jako torzovitý, z významných archiválií v něm úplně chybějí zápisy ze schůzí.

Při současném pořádání nebyly z důvodu přehodnocení významu či multiplicity vyřazeny žádné archiválie.

Archivní pomůcka byla zpracována prostřednictvím softwarové aplikace ELZA (software pro elektronické zpracování archiválií).

Budoucí přírůstky:

Nepředpokládají se.

Fyzický stav jednotky popisu a technické požadavky:

Nepoškozený.

Pravidla zpracování:

WANNER, Michal a kol. Základní pravidla pro zpracování archiválií. Druhé rozšířené vydání, Praha : Odbor archivní správy a spisové služby MV, 2015.

IV. Tematický popis archivního souboru

Tematický popis jednotky popisu:

Archiválie inventarizovaného archivního fondu pochází z činnosti MAV NF v Pivoni. Agendu, jíž MAV NF vykonával, přibližuje dochovaný podací protokol, přestože jeho výpovědní hodnota je určena účelem, který jako takový plnil. Podrobněji se aktivita Národní fronty v Pivoni odráží v dochované zprávě o činnosti MAV NF za léta 1948-1949. MAV NF se řídily usneseními OAV NF, plnily jejich úkoly a zasílaly mu zprávy o činnosti. Proto je pro utvoření ucelenějšího obrazu o fungování Národní fronty v Pivoni nezbytné ke studiu využít archivní fond Národní fronta - okresní výbor Horšovský Týn (NAD č. 570). Můžeme v něm dohledat například informace o ustavení a schválení členů či usnesení ze schůze MAV NF v Pivoni. S ohledem na vedoucí úlohu KSČ v Národní frontě je potřeba věnovat pozornost také archivním fondům KSČ - okresní výbor Horšovský Týn (NAD č. 1650), popřípadě Místní národní výbor Pivoň (NAD č. 337), uloženým ve zdejším archivu.

V souvislosti s ochranou osobních údajů je třeba, podle zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a zákona č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů, upozornit především na archiválie uložené ve složce nazvané "Kádrové posudky", které zahrnují posudky o národní a politické spolehlivosti jednotlivců.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Zpracovatel jednotky popisu: Žáčková Monika

Datum popisu: 20.11.2020

Příloha

Seznam použitých zkratk

bm	běžný metr
č.	číslo
č. j.	číslo jednací
č. p.	číslo popisné
ČSSR	Československá socialistická republika
ELZA	elektronické zpracování archiválií
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
KSČ	Komunistická strana Československa
MAV NF	místní akční výbor Národní fronty
MNV	místní národní výbor
MV NF	místní výbor Národní fronty
NAD	Národní archivní dědictví
OAV NF	okresní akční výbor Národní fronty
Poř. č.	pořadové číslo
ppr	podací protokol
Sb.	Sbírka zákonů
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
ÚAV NF	ústřední akční výbor Národní fronty

223101010/2037

1

Národní fronta - místní akční výbor Pivoň

čeština

počet ej: kar 1, ppr 1

1

2

Úřední agenda MAV NF

1/1

3

Registraturní pomůcky

1/1//1

4

ppr 1

Podací protokol

1948-1951

1/2

5

Spisy

1/2/1

6

Organizační záležitosti

1/2/1//1

7

kar 1/1

Oběžníky, pokyny, instrukce ÚAV NF a OAV NF

1948-1952

1/2/2

8

Činnost MAV NF

1/2/2//1

9

kar 1/2

Evidence členů MAV NF Pivoň

1948-1951

1/2/2//2

10

kar 1/3

Činnost MAV NF Pivoň
(zpráva o činnosti za léta 1948-1949, jednotlivé
úkoly MAV NF)

1948-1952

1/2/2//3

11

kar 1/4

Doplnění členů MNV Pivoň na návrh MAV NF

1950-1951

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
1/2/2//4	12	kar 1/5
Opatření v době smutku do dne pohřbu E. Beneše (oznámení pro MAV NF)		1948
1/2/2//5	13	kar 1/6
Jmenný seznam osob ve věku od 15 let bydlících v Pivoni pro lidové hlasování (vypracovaný MAV NF)		1951
1/2/2//6	14	kar 1/7
Oznámení o ustavení kolportera Katolických novin (F. Mejstřík, Vranov)		1949
1/2/3	15	
Státně politické akce		
1/2/3//1	16	kar 1/8
Husovy oslavy (oznámení o konání oslav)		1949
1/2/3//2	17	kar 1/9
Májové oslavy (pokyny k oslavám, organizace oslav, agitační dvojice, májová komise)		1949-1950
1/2/3//3	18	kar 1/10
Mezinárodní den žen (průběh oslav)		1951
1/2/3//4	19	kar 1/11
Oslavy narozenin K. Gottwalda (pokyny, průběh oslav)		1948
1/2/3//5	20	kar 1/12
IX. sjezd KSČ (pokyny pro MAV NF, hlášení o konání slavnostní schůze v Pivoni, výzdoba obce)		1949

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
1/2/3//6	21	kar 1/13
Velký mobilizační sraz Obránců míru (hlášení agitačních dvojic, obecné pokyny)		1950
1/2/4	22	
Kádrová práce		
1/2/4//1	23	kar 1/14
Národní a politická spolehlivost, prověřování členů, kádrové posudky		1948-1952

Název archivní pomůcky: Národní fronta - místní akční výbor Pivoň

Značka fondu: NF MAV Pivoň

Časové rozmezí archivní pomůcky: 1948-1952

Počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: kar 1, ppr 1

Počet jednotek popisu, které lze na základě archivní pomůcky zpřístupnit: 23

Rozsah archivní pomůckou zpřístupněných archiválií: 0,04 bm

Stav archivní pomůckou zpřístupněných archiválií ke dni: 20. listopadu 2020

Zpracovatel archivního souboru: Žáčková Monika

Archivní pomůcku sestavil: Žáčková Monika

Počet stran archivní pomůcky: 13

Archivní pomůcku schválil: Mgr. Radka Kinkorová, dne 20. 11. 2020, č. j. SOAP/10-564/2020